

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

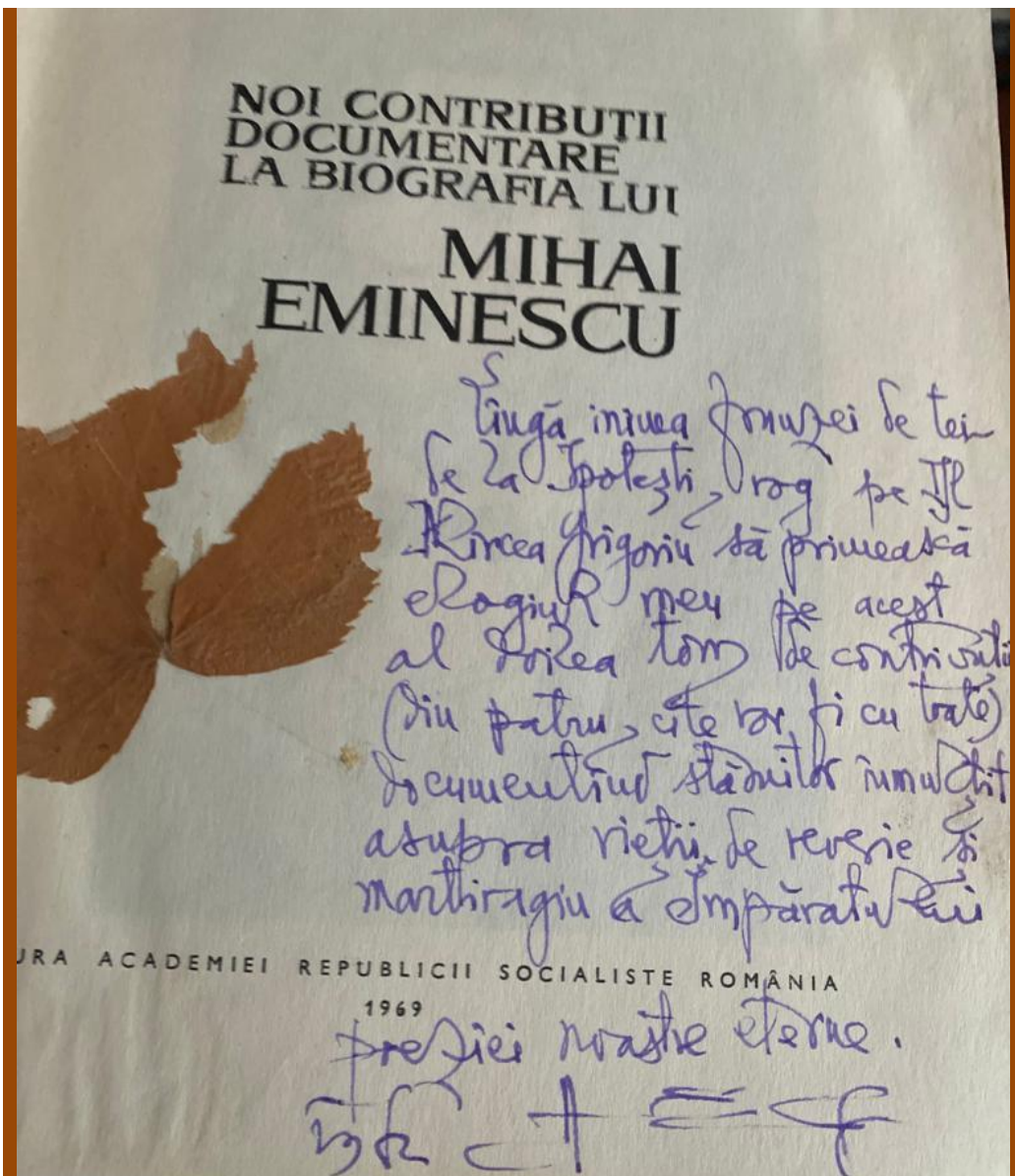
Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

O scrisoare inedită (neexpediată) a lui Augustin Z.N. Pop
 către Pan M. Vizirescu

Gl. prof. univ. dr. Lazăr CÂRJAN

În cartea „Noi contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu”, publicată de reputatul eminoscolog Augustin Z.N. Pop la Editura Academiei Republicii Socialiste România în 1969 și procurată de la un anticar onest (sic!) pe numele său Mihail Handoca (fiul eruditului Mircea Handoca), m-a atras

dedicația scrisă lângă niște frunze presate: „Lângă inima frunzei de tei de la Ipotești, rog pe Dl. Mircea Grigoriu să primească elogiul meu pe acest al doilea tom de contribuții (din patru, câte vor fi cu toate) documentînd stăruitor înmulțit asupra vieții de reverie și martirajiu a „Împăratului poeziei noastre eterne”. Urmează semnătura și data, indescifrabile. M-a impresionat titulatura dată lui Eminescu, de „Împărat al poeziei noastre eterne”, dar am avut parte de o nouă surpriză: în interiorul volumului am găsit o scrisoare pe patru pagini de format mic, adresată unui personaj de legendă al luptei anti-comuniste din România, Pan M. Vizirescu, pe care o reproduc în cele ce urmează cu ortografia autorului:

„București, 18 fevr.
 1982

Mult stimat și

iubite Domnule Vizirescu,

Țin să vă mulțumesc în chip deosebit pentru mărturisirile și aprecierile pe care le-ați făcut, în scrisoarea ce mi-ați adresat, la adresa persoanei mele în ipostaza de cercetător al bografiei și operei lui Eminescu.

Fiind suferind de cataractă, am rugat pe soția mea să mi-o citească nu o dată, ci de patru ori, admirându-Vă excepționala intuiție în cele ce m-au condus către Eminescu ca om și geniu în marasmale așa-zișilor eminoscologi dintre 1932-1982. Tot ce se putea face împotriva impostorilor, fanfaronilor prezumțioși și amatorilor de publicitate ieftină, a cutezat să întreprindă, din recunoștință și extaz liric pentru demiurgul Luceafărului (subliniat, nota mea) și al postulatelor naționale, colegul Dumitale de scris și de reverie care sînt și mă recunosc, am întreprins cercetări (ultimele trei cuvinte sunt adăugate, se pare, ulterior).

M-a interesat în chip deosebit să-l redau circumstanțelor epocii lui, neamului lui și eternității românești. Ca și pentru Dumneata, El rămâne, prin excelență, sfîntul liricii și gazetăriei neamului nostrum, ivit in istorie și depășind postumitatea sa la dimensiunile eternității universale.

Înainte scrisului meu – și subliniez aceasta – a stat informarea pe cît mai multe documente scrise, preferînd materialele inedite păstrate în arhivele de familie și în fondurile de stat, în colecțiile particulare și cele pe care, cu sacrificii imense, le-am putut cumpăra de la anticari lipsiți de scrupule. Acest pozitivism factologic și contributiv l-am socotit excavația principală a cercetătorului în mersul către biografia morală a personalităților. Și aceasta în direcția, pentru etapa a doua, de a conta pe parametri cît mai solizi ai documentelor de viață și textologice absorbite în fresca finală a judecăților de valoare. Azi mă mîndresc de a fi avut învățători de duh pe N. Iorga, Ov. Densușianu, M. Dragomirescu, ca și Dumneata de altfel.

Scrisoarea prietenească trimisă, Vă încredințez mi-a priit și fizic, eu fiind suferind de diabet acut și de cataractă, greu încercat de nevăz.

Vă îmbrățișez cu căldură, recunoscător și devotat”.

Am hotărât să dau publicității această scrisoare pentru a înțelege profesiunea de credință a acestui împătimit de Eminescu, pe care unii așa ziși eminoscologi îl consideră un “documentarist” oarecare, care a apelat cel mai adesea la speculații naive. Dar cine a fost autorul acestei emoționante scrisori, care n-a fost expedită, poate, dintr-o excesivă modestie?

Istoricul literar Augustin Z.N. Pop, fiul preotului Zamfir Pop și al Floarei născută Marinescu, s-a născut la data de 30 august 1910, în București. Licențiat al Facultății de Litere și Filozofie București în anul 1931. Până în anul 1953 a fost profesor de limba și literatura română la Liceul Dinicu Golescu și la Școala Normală Carol I din Câmpulung Muscel, după care a lucrat patru ani ca cercetător principal la Biblioteca Academiei Române, Secția Manuscrise, documente și corespondență. Din 1963 și-a început cariera universitară la Institutul Pedagogic din Pitești, ajungând profesor universitar, decan al Facultății de Filologie (1966-1968) și apoi rector al Institutului Pedagogic din Pitești (1968-1971)

A fost coleg, printre alții, cu acad. Serban Cioculescu, folcloristul Gheorghe Vrăbie, scriitorul Mihail Diaconescu, viitorul academician, bihoreanul Gabriel Țepelea și psihologul Tiberiu Bogdan, cel care a introdus psihologia judiciară în învățămîntul universitar din țara noastră.

A publicat studii despre Varlaam, Dosoftei, M. Kogălniceanu, Liviu Rebreanu, Eliade Rădulescu, Ovid Densușianu, Nicolae Labiș. Și-a dedicat, însă, cea mai mare parte a vieții biografiilor lui Mihai Eminescu și Veronica Micle.

A decedat la 1 aprilie 1988, în București.

***

Câteva cuvinte despre fabuloasa biografie a lui Pan M. Vizirescu, poet, dramaturg, eseist, critic literar și jurnalist roman, pe numele complet Pantelimon M. Vizirescu:

S-a născut la 16 august 1903, în comuna Bârza, satul Brăneț, județul Olt. Studiile primare în comuna natală și Slatina, până în anul 1915. Începe studiile secundare la Liceul D.A. Sturdza din Craiova, liceu care va fi mutat, în timpul războiului, la Iași și Dorohoi, și le termină la Colegiul Național Carol I din Craiova. A absolvit Facultatea de Litere și Filozofie din București, obținând titlul de doctor în 1938 cu magna cum laude. A fost profesor la Liceul Militar din Cernăuți, după care a fost mutat la Liceul Carol I din București, ocupând catedra pe care o avusese George Călinescu.

Până la 23 august 1944 a fost jurnalist, subdirector la Societatea Română de Radiodifuziune, Departamentul Radiojurnal și director de cabinet la Ministerul Propagandei Naționale.

În mai-iunie 1945 a fost judecat și condamnat la închisoare pe viață pentru “crimă de contribuție la dezastrul țării”, în lotul celor 14 ziariști din care făceau parte Pamfil Șeicaru, Radu Gyr, Nichifor Crainic și Stelian Popescu. S-a sustras executării pedepsei ascunzându-se într-o casă a surorii sale din Slatina. Timp de 23 de ani (!) a locuit într-o cameră mică, slab iluminată din spatele casei, unde se

ajungea doar prin pod. Din ascunzătoare ieșea numai noaptea. Potrivit mărturisirilor lui, a rezistat prin rugăciune, lectură și poezie.

A fost denunțat la Securitate în 1967 de către paznicul de la MAT (Mașini Agricole și Tractoare. Securiștii l-au informat că e liber din 1964, odată cu toți deținuții politici. Abia în anii '80 a reușit să publice trei volume de poezie, cu sprijinul Călin Delavrancea și a lui Șerban Cioculescu. Procesul celor 14 a fost rejudecat în 1995 de Curtea Supremă de Justiție, care a hotărât achitarea lor, dar Pan M. Vizirescu era singurul supraviețuitor în vârstă de 92 de ani.

A decedat la 27 ianuarie 2000, fiind înmormântat în cimitirul Strehăreți din Slatina.

Nu cunosc dacă Augustin Z.N. Pop i-a trimis un alt răvaș de mulțumire celui care este considerat ultimul mare gândirist tradițional ortodox.

Anexez fotocopia scrisorii redactată de mână și semnată de A.Z.N. POP.

București, 18 febr. 1992

Mult stimate și iubite
Doamnă Vizirescu,

Sîm să vă mulțumesc
în chip deosebit pentru mărtu-
risirile și aprecierile pe care
le-ați făcut, în scrisoarea ce
mi-ați adresat, la adresa per-
soanei mele în ipostaza de
cercetător al biografiei și
operei lui Eminescu.

Fiind suferind de catar-
actă, am rugat pe soția mea
să mi-o citească nu odată ci
de patru ori, admirîndu-vă

excepționala intuiție în
 cele ce m-au condus către
 Eminescu ca om și geniu în
 marasmul azi-zisilor emi-
 nescologi; dintre 1932-1982,
 Să se se putea face îm-
 potrivă impostorilor, fan-
 faronilor prezumțioși și
 amatorilor de publicitate
 ieftină, a culesat să îm-
 trepindă, din recunoștință
 și extazERIC pentru demer-
 itul Suceșului și al
 postulatelor naționale, co-
 legul Junitate de nou și
 de reverențe care sînt și
 mă recunosc, am întreprins cercetări
 M-a interesat în chip
 deosebit să-? redau cir-
 cumstanțele epocii lui,
 neamului lui și eternitate

a cercetătorului în mescol
 către biografie morală a
 personalității. Și aceasta
 în dragă, pentru etapa a
 I-a, de a conta pe para-
 metru al unei surse de do-
 cumentelor de viață și textor
 logic absorbite în fresca
 finală a judecilor de re-
 zone. Azi un număr de
 de a fi sunt învătător de
 sub pe N. Jorja, Dr. Dea
 Iulianu, M. Dragomirescu,
 cu în învenite de altfel
 Scrierilor pretenescii
 trimită, și în modurile mor-
 puit și fizic, cu fond înfer
 de diabet sunt și de catu-
 ractă, greu învenit de
 nevătă.
 Vă îmbrățișez cu
 căldură, recunoscător și de
 viață
